

Seat No. _____

HL-19080001040500

**B. Com. (Sem.-IV)
(CBCS) Examination**

April - 2023

**Income Tax Law & Practice-2
(New Course)**

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નના જવાબ આકારણી વર્ષ 2022-23ની લાગુ પડતી જોગવાઈઓ મુજબ આપવાના છે.

1 શ્રી રમેશ કોઠારીનું પાછલા વર્ષનું નફા-નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે : **20**

નફા-નુકસાન ખાતું

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
પગાર	68,000	કાચો નફો	3,71,000
વ્યવસાયવેરા માટે અનામત	4,400	કમિશન	21,000
આવક વેરો	3,700	ડિવિડન્ડ	5,000
વેચાણ વેરો	11,300	ઘાલખાધ પરત	6,000
ઘસારો	6,500	મકાનભાડાની આવક	9,500
ઘાલખાધ	2,000	શેર વેચાણનો નફો	7,000
ઘાલખાધ અનામત	3,800		
દાન	4,200		
કરવેરા	11,200		
ધંધાનો ખર્ચ	10,800		
મૂડીનું વ્યાજ	8,000		
વીમા પ્રીમિયમ	7,600		
ઓફિસ ખર્ચ	17,400		
મોટરકાર ખર્ચ	28,500		
દિવાળી ખર્ચ	5,000		
ચોખ્ખો નફો	2,27,100		
	4,19,500		4,19,500

વધારાની માહિતી :

- (1) ઘાલખાધ પેટે 30% રકમ માન્ય ગણવાની છે.
- (2) વીમા પ્રીમિયમમાં રૂ. 2,000 જીવન વીમા પ્રીમિયમના અને રૂ. 2,000 મેડિકલેઈમ પ્રીમિયમના છે.
- (3) પગારમાં પત્નીને ચૂકવેલ પગારના રૂ. 3,250નો સમાવેશ થાય છે જે લાયકાત ધરાવે છે.
- (4) કરવેરામાં રૂ. 2,800 ભાડે આપેલ મકાનના કરવેરાના છે.
- (5) ઘસારો રૂ. 6,000 માન્ય ગણવાનો છે.
- (6) મોટરકારની 3/4 વપરાશ ધંધાક્રિય હેતુ માટે ગણવાની છે. મોટરકારની વર્ષની શરૂઆતની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 2,00,000 હતી. આ અંગે 25% ઘસારો ગણવાનો છે.

ઉપરની વિગત પરથી આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે ધંધા-વ્યવસાયના શિર્ષક હેઠળની આવકની ગણતરી કરો.

અથવા

- 1 શ્રી મહેશ ભંડારી અમરેલીના એક જાણીતા એડવોકેટ છે. તેઓ પોતાના ચોપડા રોકડ પદ્ધતિએ રાખે છે. તેઓ 31-3-2022ના રોજ પૂરા થતા પાછલા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ આપે છે :

આવક-જાવક ખાતું

આવક	રકમ (રૂ.)	જાવક	રકમ (રૂ.)
બા. આ. લાવ્યા.	1,52,100	ઓફિસના સાધનોની ખરીદી	48,000
અસિલો પાસેથી ફી :			
2019-20	2,800	મોટરકારના ખર્ચા	5,200
2020-21	9,600	ઓફિસ ખર્ચા	20,000
2021-22	1,15,000	કર્મચારીઓનો પગાર	38,800
અસિલો તરફથી		વ્યવસાય વેરો	5,300
મળેલ ભેટ	2,400	ટેલિફોન બીલ	2,300
અસિલો પાસેથી લોન	5,400	લોન પર વ્યાજ	1,100
શેર વેચાણનો નફો	12,200	પુત્રના લગ્નનો ખર્ચ	57,550
ડિવિડંડ	5,000	લોન પરત કરી	3,000
		આવક વેરો	3,250
		જીવન વીમા પ્રીમિયમ	4,000
		બા. આ. લઈ ગયા	1,16,000
	3,04,500		3,04,500

વધારાની માહિતી :

- (1) મોટરકારનો ઘસારો રૂ. 2,000 ગણવાનો છે.
- (2) મોટરકારનો 40% ભાગ ધંધાકીય વપરાશ માટે થાય છે.
- (3) રૂ. 600ની ફી મળવાની બાકી છે.
- (4) ઓફિસના સાધનો અંગે 20% ઘસારો માંડી વાળવાનો છે.
- (5) પગારમાં પત્નીને ચૂકવેલ પગાર રૂ. 12,000 નો સમાવેશ થાય છે જે લાયકાત ધરાવતી નથી.

આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે ધંધા-વ્યવસાયની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો.

2 નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રી કિશનભાઈની આકારણી વર્ષ 2022-23 **20**

માટે મૂડી નફાની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો :

ક્રમ	મિલકત	ખરીદ તારીખ	ખરીદ કિંમત	વેચાણ તારીખ	વેચાણ કિંમત	ફેરબદલી ખર્ચ	સૂચક-આંક
1	રહેઠાણનું મકાન	14-12-1991	1,95,000	12-7-2021	47,71,250	31,250	100
2	શિતલ લિ. ના શેર	14-12-2006	1,03,700	12-8-2021	3,17,500	3,500	122
3	જલ્પા લિ. ના શેર	14-12-1998	50,000	12-9-2021	5,32,700	2,700	100
4	ઝવેરાત	14-12-2004	2,28,373	12-10-2021	6,83,000	3,000	113
5	ડિબેન્ચર	14-12-2001	3,00,000	12-11-2021	4,44,000	4,000	100
6	ખેતીની જમીન	14-12-2006	4,40,000	12-12-2021	6,75,000	-----	122
7	નવો ફ્લેટ	14-12-2021	8,47,500	-----	-----	-----	---

અન્ય માહિતી :

- (1) વેચેલ રહેઠાણના મકાનમાં નાણાકીય વર્ષ 2004-05 દરમિયાન રૂ. 1,13,000નો સુધારા-વધારાનો ખર્ચ કરેલ હતો. નાણાકીય વર્ષ 2004-05નો સૂચકઆંક 113 છે.
- (2) તા. 1-4-2001ના રોજ મિલકતોની વાજબી બજાર કિંમત નીચે પ્રમાણે હતી :
રહેઠાણનું મકાન – રૂ. 3,50,000
જલ્પા લિ.ના શેર – રૂ. 65,000
- (3) શિતલ લિ.ના શેર સિક્યુરીટી ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સને પાત્ર હતા.
- (4) જલ્પા લિ.ના શેર સિક્યુરીટી ટ્રાન્ઝેક્શન ટેક્સને પાત્ર નથી.
- (5) નાણાકીય વર્ષ 2021-22નો સૂચકઆંક 317 છે.

અથવા

- 2** નીચે આપેલ માહિતી પરથી આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે મૂડીનફાની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો :

- (અ) શ્રી બાબુભાઈ પોતાનું મકાન તા. 15-4-2021ના રોજ રૂ. 45,45,450માં **10** વેચેલ છે. જે અંગે રૂ. 45,450નો દલાલી ખર્ચ ચૂકવેલ છે. આ મકાન તેમને તેમના પિતા શ્રી રામભાઈ પાસેથી તા. 1-1-2003ના રોજ ભેટમાં પ્રાપ્ત થયેલ હતું. તેમના પિતા શ્રી રામભાઈએ આ મકાન વર્ષ 1998-99માં રૂ. 5,40,000માં ખરીદેલ. દલાલી 2% ચૂકવી. મકાનની તા. 1-4-2001ના રોજની વાજબી બજાર કિંમત રૂ. 5,88,000 હતી. શ્રી બાબુભાઈએ વર્ષ 2010-11માં રૂ. 46,760નો સુધારો કરાવ્યો.

શ્રી બાબુભાઈએ મકાન વેચાણ કર્યા બાદ તા. 1-10-2021ના રોજ રૂ. 70,000ના નેશનલ હાઈવે ઓથોરીટી ઓફ ઈન્ડિયાના બોન્ડસમાં અને તા. 1-12-2021ના રોજ રૂ. 1,10,000ના આર.ઈ.સી.ના બોન્ડસમાં રોકાણ કર્યું.

વર્ષ સૂચકઆંક

2001-02	100
2002-03	105
2010-11	167
2020-21	317

(બ) શ્રી કેતનભાઈએ તા. 15-11-2021ના રોજ રજનીશ લિ.ના 1000 શેર, **10**

શેરદીઠ રૂ. 888ના ભાવે વેચ્યા હતા. જે અંગે શેરદીઠ રૂ. 8 લેખે દલાલી ચૂકવી છે. વેચેલ શેરોને લગતી વિગતો નીચે મુજબ છે :

- (1) તા. 15-1-2002ના રોજ 500 મૂળ શેરોની ખરીદી શેરદીઠ રૂ. 210ના ભાવે કરી હતી.
- (2) તા. 15-1-2010ના રોજ 300 બોનસ શેરો પ્રાપ્ત થયા.
- (3) તા. 15-1-2015ના રોજ 200 હક્કના શેરો શેરદીઠ રૂ. 240માં પ્રાપ્ત થયા હતા.

શ્રી કેતનભાઈએ તા. 15-1-2022ના રોજ રૂ. 1,75,000ના રહેઠાણના મકાનમાં રોકાણ કર્યું.

વર્ષ સૂચકઆંક

2001-02	100
2009-10	148
2014-15	240
2021-22	317

3 નીચે આપેલી માહિતી પરથી શ્રી દિપકભાઈની આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે **15**
અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો :

- (1) 4%ના કાનજી લિ.ના ડિબેન્ચર (ટી.ડી.એસ. - 10%)રૂ. 1,00,000

- (2) 12%ના મનજી લિ.ના કરમુક્ત ડિબેન્ચર
(ટી.ડી.એસ. - 20%)રૂ. 50,000
- (3) શેર પર મળેલ ડિવિડન્ડરૂ. 5,000
- (4) ઘોડાદોડની આવક (ટી.ડી.એસ. - 30%).....રૂ. 9,800
- (5) પોસ્ટ ઓફિસ સેવિંગ્સ ડિપોઝીટ પર મળેલ વ્યાજરૂ. 5,000.
- (6) કરમુક્ત ડિબેન્ચરનું વ્યાજ (ટી.ડી.એસ. - 20%)રૂ. 3,000
- (7) કાકા પાસેથી મળેલ બક્ષીસરૂ. 52,400.
- (8) કેનેડામાં ખેતીની આવકરૂ. 42,300.
- (9) સંચાલક તરીકેની ફીરૂ. 8,500

તેમણે વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ વસૂલ કરવા અનુક્રમે રૂ. 100 અને રૂ. 50 બેન્ક કમિશન ચૂકવેલ. ઘોડાદોડની આવક મેળવવા રૂ. 500 ખર્ચ કરેલ. શેરોમાં રોકાણ કરવા માટે લીધેલી લોન પર ચૂકવેલ વ્યાજ રૂ. 1200.

અથવા

- 3** નીચે આપેલ માહિતી પરથી શ્રી મનીષભાઈની આકારણી વર્ષ 2022-23 માટે **15**
અન્ય સાધનોની કરપાત્ર આવકની ગણતરી કરો :

- (1) સંચાલક તરીકેની ફીરૂ. 15,200
- (2) ખેતીની આવકરૂ. 25,000
- (3) મકાનના પેટા ભાડૂત પાસેથી મળેલ ભાડુંરૂ. 24,500
- (4) રીડીમેબલ ડિબેન્ચર પર મળેલ વ્યાજ (ટી.ડી.એસ. - 20%)રૂ. 3,600
- (5) લોટરીનું મળેલ ઈનામ (નેટ) (ટી.ડી.એસ. - 30%)રૂ. 7,000
- (6) ટ્રેઝરી સેવિંગ ડિપોઝીટ પર મળેલ વ્યાજરૂ. 1,200
- (7) વિદેશી કંપનીના શેર પર મળેલ ડિવિડન્ડરૂ. 2,500

(8) સટ્ટાનું નુકસાન રૂ. 8,000

(9) સટ્ટાનો નફો રૂ. 10,000

(10) રૂ. 80,000ના 10%ના સુંદર લિ.ના ડિબેન્ચર્સ (વ્યાજ તારીખો - દર વર્ષે જૂન અને ડિસેમ્બર માસની 15મી તારીખ, પહેલી ડિસેમ્બર, 2021ના રોજ તેમણે રૂ. 30,000ના ડિબેન્ચર્સ વેચી દીધા હતા.)

તેમણે ડિબેન્ચર ખરીદવા લીધેલ લોન પર રૂ. 700 વ્યાજ ચૂકવેલ હતું અને ડિબેન્ચર ખરીદવા રૂ. 100 દલાલી ચૂકવેલ હતી. તેમણે મકાનનું ભાડું રૂ. 12,000 ચૂકવેલ હતું. તેમજ ભાડું વસૂલવા માટે રૂ. 500નો ખર્ચ થયો હતો.

4 ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)

15

(1) આવકવેરા અધિકારી

(2) એડવાન્સ ટેક્ષ

(3) આવકવેરાનું પત્રક

(4) કાયમી ખાતા નંબર.

ENGLISH VERSION

Instruction : Answer to all options are to be given as per the provisions applicable to the A. Y. 2022-23.

- 1 Following is the previous year Profit and Loss Account of Shri Ramesh Kothari. **20**

Profit and Loss Account

<i>Particulars</i>	<i>Amount (Rs.)</i>	<i>Particulars</i>	<i>Amount (Rs.)</i>
To Salary	68,000	By Gross Profit	3,71,000
To Reserve for		By Commission	21,000
Professional Tax	4,400	By Dividend	5,000
To Income Tax	3,700	By Bad debt return	6,000
To Sales Tax	11,300	By Rental Income	
To Depreciation	6,500	of house property	9,500
To Bad Debt	2,000	By Profit on	
To Reserve for Bad Debts	3,800	selling of share	7,000
To Donation	4,200		
To Taxes	11,200		
To Expenses of Business	10,800		
To Interest on Capital	8,000		
To Insurance Premium	7,600		
To Office Expenses	17,400		
To Motorcar Expenses	28,500		
To Diwali Expenses	5,000		
To Net Profit	2,27,100		
	4,19,500		4,19,500

Additional Information :

- (1) 30% bad debts are allowed.
- (2) Insurance premium includes Rs. 2,000 of LIC premium and Rs. 2,000 of Medi-claim insurance.

- (3) Salary includes the salary paid to wife Rs. 3,250 who is qualified.
- (4) Taxes include Rs. 2,800 tax of let out house property.
- (5) Allowed depreciation is Rs. 6,000
- (6) The 3/4th use of motor car is for business purpose. Beginning of the year W.D.V. of motor car was Rs 2,00,000. Calculate depreciation @ 25%

From the above particulars, compute the income from business and profession for the A.Y. 2022-23.

OR

- 1** Shri Mahesh Bhandari is a well known advocate of Amreli. **20**
 He is maintaining his accounts on cash basis. He furnishes the following information for the year ending on 31-3-2022.

Income and Expenditure Account

Income	Amount (Rs.)	Expenditure	Amount (Rs.)
To Balance b/d.	1,52,100	By Purchase of office equipments	48,000
To Free from clients :		By Motor-car expenses	5,200
2019-20	2,800	By Office expenses	20,000
2020-21	9,600	By Staff Salary	38,800
2021-22	1,15,000	By Professional tax	5,300
To Gift received from clients	2,400	By Telephone Bill	2,300
To Loan from clients	5,400	By Interest on Loan	1,100
To Profit on sale of share	12,200	By Expenditure on son's marriage	57,550
To Dividend	5,000	By Refund of loan	3,000
		By Income tax	3,250
		By Life Insurance Premium	4,000
		By Balance c/d	1,16,000
	3,04,500		3,04,500

Additional Information :

- (1) Calculate depreciation on motor car Rs. 2,000.
- (2) 40% of motor car is for business use.
- (3) Outstanding fee Rs. 600.
- (4) Calculate 20% depreciation on office equipments.
- (5) Salary includes the salary paid to wife Rs. 12,000 who is not qualified.

Compute taxable income of Business and Profession for the A.Y. 2022-23.

- 2** Find out taxable income from capital gain for A.Y. 2022-23 **20**
of Shri Kishanbhai from the details given below.

Sr. No.	Assets	Purchase Date	Purchase Price	Date of Sales	Sales Price	Transfer expenses	Index
1	Residential House	14-12-1991	1,95,000	12-7-2021	47,71,250	31,250	100
2	Share of Shital Ltd.	14-12-2006	1,03,700	12-8-2021	3,17,500	3,500	122
3	Share of Jalpa Ltd.	14-12-1998	50,000	12-9-2021	5,32,700	2,700	100
4	Jewellery	14-12-2004	2,28,373	12-10-2021	6,83,000	3,000	113
5	Debenture	14-12-2001	3,00,000	12-11-2021	4,44,000	4,000	100
6	Agriculture Land	14-12-2006	4,40,000	12-12-2021	6,75,000	-----	122
7	New Flat	14-12-2021	8,47,500	-----	-----	-----	---

Other Information :

- (1) He had made additional renovation expenses of Rs. 1,13,000 during financial year 2004-05 in residential house which he has sold. The index of F.Y. 2004-05 is 113.
- (2) The fair market value of assets on 1-4-2001 are as under:
Residential House – Rs. 3,50,000
Share of Jalpa Ltd. – Rs. 65,000
- (3) Shares of Shital Ltd. were subject to security transaction tax.
- (4) Shares of Jalpa Ltd. were not subject to security transaction tax.
- (5) The index of F.Y. 2021-22 is 317.

OR

- 2** From the details given below calculate the taxable income from capital gain for the A.Y. 2022-23

- (a) Shri Babubhai sold his house at Rs. 45,45,450 on **10**
Dt. 15-4-2021. For that he paid commission of Rs. 45,450.
He received this house from his father Shri Rambhai on
Dt. 1-1-2003 by gift. His father Shri Rambhai purchased this
house in 1998-99 at Rs. 5,40,000. 2% commission paid. The
fair market price of house was Rs. 5,88,000 on 1-4-2001.
Shri Babubhai incurred Rs. 46,760 in 2010-11 for renovation
made.

After selling the house Shri Babubhai invested Rs. 70,000 in bonds of National Highway Authority of India on Dt. 1-10-2021 and Rs. 1,10,000 in bonds of R.E.C. on Dt. 1-12-2021.

Year	Index
2001-02	100
2002-03	105
2010-11	167
2020-21	317

(B) Shri Ketanbai were sold 1000 shares of Rajnish Ltd. on 15-11-2021 at Rs. 888 per share. For which brokerage at Rs. 8 per share has been paid. The detail about the shares sold are as under : **10**

- (1) Original 500 shares were purchased on Dt. 15-1-2002 at Rs. 210 per share.
- (2) Received 300 bonus shares on Dt. 15-1-2010.
- (3) Received 200 Right shares on Dt. 15-1-2015 at Rs. 240 per share.

Shri Ketanbai has invested Rs. 1,75,000 in Residential House on Dt. 15-1-2022.

Year	Index
2001-02	100
2009-10	148
2014-15	240
2021-22	317

3 From the details given below calculate the income from other **15**
sources of Shri Dipakbhai for A.Y. 2022-23 :

- (1) 4% Debentures of Kanji Ltd. (TDS - 10%)Rs. 1,00,000
- (2) 12% Tax free Debentures of Manji Ltd.
(TDS - 20%)Rs. 50,000
- (3) Dividend received on sharesRs. 5,000
- (4) Income from Horse Race (TDS - 30%)Rs. 9,800
- (5) Interest received from Post Office
savings depositRs. 5,000
- (6) Interest on tax free debentures (TDS - 20%)Rs. 3,000
- (7) Gift received from UncleRs. 52,400.
- (8) Agriculture income from land situated
at CanadaRs. 42,300.
- (9) Fee received as DirectorRs. 8,500

He paid Rs. 100 and Rs. 50 for collecting interest and dividend as bank commission respectively. Expenses Rs. 500 for collecting income from horse race. Paid Rs. 1200 interest on loan taken for investment in shares.

OR

3 From the details given below calculate the income from other **15**
sources of Shri Manishbhai for A.Y. 2022-23 :

- (1) Fee received as DirectorRs. 15,200
- (2) Income from agricultureRs. 25,000
- (3) Rent received from sub-tenant of houseRs. 24,500
- (4) Interest received on redeemable
debentures (TDS - 20%)Rs. 3,600
- (5) Prize from Lottery (Net) (TDS 30%)Rs. 7,000
- (6) Interest received on Treasury Saving DepositRs. 1,200
- (7) Dividend received on foreign company's sharesRs. 2,500
- (8) Loss from speculationRs. 8,000
- (9) Profit from speculationRs. 10,000
- (10) Rs. 80,000, 10% debentures of Sundar Ltd. (interest date -
15th of June and December every year. On 1st December,
2021 he sold debentures of Rs. 30,000.)

He paid Rs. 700 for interest on loan taken for purchase of debentures and paid Rs. 100 commission for purchase of debentures. Paid Rs. 12,000 rent to landlord and paid expenses Rs. 500 for rent collection.

4 Write short notes : (any **two**)

15

- (1) Income tax Officer
 - (2) Advance Tax
 - (3) Income tax Return
 - (4) Permanent Account Number
-